

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K
Fél évre 4 „
Negyed évre 2 „
Egyes szám ára 20 filler.

Felelős szerkesztő:

OSZESZLY M. VICTOR.

Laptulajdonos és kiadó:

BALKÁNYI ERNŐ.

Telefonszám: 13.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Balkányi Ernő könyvkereskedésében Alsólendván.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

A nyitltér sora egy korona.

Járásunk veszedelme.

Alsólendva, április 26.

(o.) A városunkban minap lefolyt katonai sorozások eredményeként egy szomorú tényt állapítottunk meg, azt tudniillik, hogy a hadköteles legények egy ijesztően nagy hányadának a sorozási idezést nem lehetett kézbesíteni, mert ezek rövidebb vagy hosszabb idő óta kint élnek Amerika nyüzsgő emberáradatában, erőt-emésztő gyáraiban, gyilkos bányáiban. Szomorú, de úgy van, hogy különösen a vendlakta vidéken akad számtalan olyan község, honnan a legények 55—60 százaléka is hiányzott.

Soha még olyan vehemenciával meg nem indult a kivándorlás, soha még olyan keserű elszántsággal járásunk népe nem törtetett az amerikai bányák, füst-okádó gyárak büroí felé, soha még annyi erőttől duzzadó, az élet viszontagságaival dacoló, hü fiát e hazának nem vesztettünk, mint az idei tavasszal. Alsólendváról és az egész nagy járásból önálló iparosok, boldogulni nem tudó kereskedők, hadköteles ifjak, hajadonsorban levő leányok a közelmúlt hetekben csapatosan, hosszú, megrakott szekerekkel hagyták itt ezt az ugynevezett tejjel-mézszel folyó Kanaánt. Talán a hon-szeretet, a szülőfaluhoz való ragaszkodás hiánya miatt? Órdögöt! A nyomorúság, a koldusság miatt...

Itt Alsólendván és a járásban még csak az utlevél-váltás sincsen divatban. Minek is az? Mennek anélkül, szalmával

lefedett szekereken, éjnek idején lopva, erdők sűrűjén át, mint az üldözött vadak, — hogy amig egy-egy ilyen utlevélnélküli kivándorlót a csendőröknek elcsipni sikerül, addig százan még százan eveztek át a bisztricei révén Steierbe, vagy siklottak át a rackanizsai csendőrörs gyűrűjén. Azt kérdezhetnék sokan, hol van a csábitó, ki Amerika verejtékes földjére csábítja a mi járásunk derék, munkás népét? Kell is ide csábitó! Az a szerencsétlen cirkszi bohóc, akit a csáktornyai határrendőrség megkeresésére a minap járásunkban letartóztattak azért, mert két cserföldi embert utbaigazított, hogy hol üljenek hajóra: minden, csak nem csábitó. Ezt megtette volna bárki más is, sőt a menetjegyirodák még egyebet is megtesznek büntetlenül. A nyomorúság, a drágaság okozta szegénység a csábitó, ami megmozdítja a bogárhátú házikók dolgos világának élni vágyó népét...

Járásunk csendőrőseit katonákkal erősítették meg, hogy a kivándorlókat jobban ellenőrizhessék. Mitsem használ ez. A járásunkat és Steierországot összekötő bisztricei Mura-kompot csendőrök őrzik állandóan: mégis átszöknek a kivándorlók a Murán, ha hétfejú sárkányok állnak is őrt a partokon. Nincs az a csendőrfurfang, amin ezek a mindenáron kivándorolni akarók egy nagyobb furfangal tudni nem járnának.

A menetjegyirodák ágensei széles e hazában tudják, hogy az alsólendvai járásunk át lehet a legkevesebb kockázattal kivándorolni utlevél nélkül. És jönnek is

hétről-hétre egész karavánok az ország legtávolabb vidékéről is, akik a bisztricei révén akarják megtenni azt a rövid utat, mely egy biztosabb földre vezetni őket. Ezeket — mióta éber figyelemmel őrzik a bisztricei révet — nagyobbrészt el is csipik a csendőrök. Hiába mondják, hogy vásárra mennek Steierbe: a zsebükben ott van a hajójegy, egy csomó pénz, a menetjegyiroda utbaigazítása, a kofferükben néhány hétre való ruhanemű. A lendvajjárasi nép azonban furfangos nagyon. Nem viszi magával a pénzt, a hajójegyet, nem visz csomagot, csak egy pusztá sétapálcával, egy vállra vetett tarisznyával, ebben egy darab kenyérral, fűtyszóval sétál el a csendőrrősről. Ezt én magam figyeltem meg. Ha aztán mégis utjára állja a csendőr, büszkén vágja oda: „Strekár vagyok, Steierbe megyek vasuti munkára!“ Es mutatja a munkásigazolványát. Ki ne hinné el neki, hiszen egy krajcár sincs a zsebében?! Pénz nélkül senki sem megy Amerikába. S csak mikor van a határon az ilyen pasas, akkor röhög egyet a csendőrök hiszékenységén. Mert az Amerikába való utazáshoz szükséges pénz, a hajójegy, a csomagja ott várnak rá a luttenbergi postahivatalban, ahova még ő adta fel a lendvai, cserföldi, bántornyai, kerkaszentmiklósi stb. postán elutazása előtt, nehogy a csendőrök megtalálják náluk s árulói legyenek.

Ezt a furfangot eddig még aligha ismerik a csendőrörsök, mert ezzel a fogással Lendva, Kerkaszentmiklós, Gyertyános vi-

Valaki egyszer...

Valaki egyszer szerelemről mesélt,
Valaki egyszer a szívéből beszélt,
Valaki akkor hitte, amit mondtak,
Valaki szívében titkos lángok gyullat.

Valaki elment messze, messze tájra,
Ahol egy nagyon szép, fényes jövő várja,
Valaki meg itthon úgy küzd az étellel,
Leszámolt szívében rég a szerelemmel.

Valaki tán már rég fedelte a multat,
S szíve szeretemre más leányért gyuladt,
S valaki azalatt bohó szívele várja,
Mint galambot az ő kicsike, hü párja...

BODNEVICH ELFRIDA

Riport az alvilágról.

Irta: **GÁNGOL ISTVÁN.**

II.

Ott trónol egy hatalmas embercsont-máglyán az alvilág fantasztikus királya, a fő-ördög. XIII-ik Belzebub öfelsége kegyesen fogadott. Mellette üldögélt a felesége: Persephone. Előtte török-módra maguk alá szedett lábakkal ültek a fő ítélő bírák: Minosz, Aiakosz és Rhadamanthysz. Csak-hogy láthatom ezen jeles személyeket közvetlen közelből!

Előveszem a noteszemet, hogy a felséges fő-ördögasszony toilettjét skizzirozzam, megörülnek majd neki ott fent a földi asszonyok, talán egy új formát, egy új motívumot vihetek át öl-

tözködésükbe. De alig veszem kezembe az írónt, rám szól a király:

— Mi hozott közénk, ember?... Tudod-e, hogy innen a földre visszatérni többé nem lehet?! Megacélozom az idegeim, hogy felvehessem a harcot Belzebubékkal.

— Izenetet, híreket hozok a felséges ördög-asszonynak a földről, — vágom így bátran ki.
— Néki izeneteke? Hahaha... — kacag ökegyelmessége — no, ilyet még nem értem e pokoli életemben! S mi jó híreket tolmácsolnak nőmnek a földfeletti asszonyok? Add elő, ember!

Hát belekapok egy hosszú mesébe, beszéllek össze-vissza tücsköt, bogarat, asszonynak valót, pletykákat, intrikákat, amelyekről képzelem, hogy asszonyfőnek érdekesek még itt a pokol mélységes fenekén is.

Öfelségeik jól mulatnak előadásomon, kacagnak is közbe, s mielőtt kegyesen elbocsájtánának, hát megkérdezi a felséges ur, hogy mi a kívánságom, olyan jól mulattattam őket, bármi is legyen az, teljesíteni fogja.

— Főördögasszony hatalmát szeretném működésben látni, megismerni fent a felvilágban azt az erőt, azt a suggestiót, mellyel a romlatlan földi lelkeket is hatalmába képes ejteni, — hangzik el kéresem.

— No, ha csak az az óhajod, ember, hát ezt teljesítem szívesen. Ugyis régen jártam már fenn, mert a segédeim elvégzik az egész munkát. Hermes, ruhákat! — parancsolja a felséges ur s csakhamar két hókuszpókuszból szótt, óriási

szürke lepel van előttünk. Egyikbe öfelsége temetkezik, a másikat reám borítják.

— Így, — szól — most láthatatlanok leszünk s akkora teret töltünk be, amekkorát éppen akarunk. Nos, de induljunk, mert mire pitymallik, okvetlenül vissza kell érkezmem...

Körülhajlongtam a jelenlévő méltóságok előtt, tisztelttel kezét csókoltam a fő-ördögasszonynak s aztán köd előttem, köd utánam, repültünk, suhantunk a sötétben, a feketeségben. En mitsem láttam, de Belzebub öfelsége fogta a kezemet.

Egyszerre csak világosodni kezd. Látom, hogy valami városféle terül el szemeim előtt. Csak úgy gondolomformán betoppantunk egy cirksuzba, ahol éppen előadás folyik.

— Nos, figyelj ide ember, — szól az ördög, — s látni fogod hatalmamot. Látod ott a második sorban azt a szép, sugárzó leánykát? Nos, én ennek a szerinted ártatlan teremtettségnek kölcsönözöm néhány percere démoni erőmet. Gyerrünk, rejtőzzünk el az agyába...

Ugy cselekedtünk, mint mondá, mert hát térbelileg mi lehetetlen sem volt előttünk. Figyeltem. Eppen néhány férfi-artista mutatta csodás művészetét a lengő trapézeken. Az egyik egy fekete hajú, érdekes arc fiatalember, sóvárgó, titkos pillantásokat váltott a mi hölgyünkkel. Ugy látszik, ismerték egymást, talán szerelmesek is voltak egymásba. Egyszerre szörnyű rémület moraja viharzik fel. A közönség ijedten ugrál fel az ülésekről. A megigézett, érdekes arcú ifjú egy

dékéről s a vendlakta helységekől hónapok óta csalják az emberek a csendörököt. Tessék csak utána nézni a postahivatásokban.

De én nem csodálkozom azon, hogy menekül innen a nép. Gazdasági viszonyaink teszik ezt. Azt többször hallottam emlegetni Amerikából visszajött emberektől, hogy ha itt Magyarországon is annyit dolgozna a földmives, mint amennyit Amerikában dolgozik a gyárakban, bányákban stb., itt is époly szépen megélhetne. Amerikában egész éven át dolgozik és keres, itt csak nyáron, ha munkaidő van, mert az évnek 5—6 hónapjában, amíg a tél tart s a föld pihen, tétlenkedni kénytelen és feléli azt a kevés kenyert is, amit nyáron megtakarított.

A kivándorlást, járásunknak e tatárpusztitánál is nagyobb veszedelmét, mindaddig sem csökkenteni, sem megszüntetni nem tudjuk, míg a baj orvoslásával komolyan nem foglalkozunk. De ehhez nem katonákkal megerősített csendőrség kell, hanem jóakarattal az urak részéről. Háziiparra kell tanítani a népet, értékesítő szövetkezeteket kell teremteni, hogy télen is dolgozhasson, télen is kereshessen. Mert míg ezt meg nem teszik, sárkánnyal őriztethetik a bisztriceit kompot, meg a ráckánizsai határt, a nyomor származóit vissza nem riasztja semmi veszedelem.

Szegény kicsi férgek nem tudnak megnőni.

Tudja mindenki, hogy Magyarországon a hét éven alóli gyermekek közül hal meg a legtöbb az országban és szinte beletörődött ez az ország, hogy a temetőben sűrű sorokban emelkedjenek az apró sírhantok. Segítség nincs, hogy a halmok számát csökkentsek, nyilván úgy gondolkozik, a kinek hivatása, kötelessége volna Magyarországon közegészségügyének rendezése, hogy olyan országban, ahol egy malac, vagy borjú elhullásán több könny görődül le a szomorú arcokra, mint mikor beállt a halál a házhöz és elragad egy kenyérfogyasztó gyereket, ott nem kell közegészségügyre áldozni. Nem egyszer hálálkodó köszönet száll az urhoz, ha egy-egy gyereket kiragad a bölcsőtől a ragály, ellenben, ha egy kiszűrt teper le a

sértésvész, egész szerencsétlennek érzi magát a család.

Mozdulna csak meg a nemes érzésű ember, a jogokat illető nép és szólna oda keményen annak a kormánynak, hogy az ember életével olyan könnyelműen bánik, nincsenek elegendő orvosok, nincs ingyen gyógyszer, kevés a kórház, úgy, hogy protekcióból jutnak be a betegek, követelné erősen, hogy minden községnek meglegyen az orvosa, ne kelljen mérőföldre loholni, míg orvost találunk a beteghez, szülésznyt a vajudó anyához, akkor több lelkiismerettel intéznék az ország közegészségügyét, következetesen kevesebb volna az elhalálozások száma is.

Az orvosi állások szaporítása azonban, ha első feltétel is, még mindig nem jelentené a gyermekhalálozás nagy számának teljes megszüntését. Az orvosok csak csökkentenék a számot, a szorványosan előforduló haláleseteket csak az mozdítaná elő, ha megszűnnének azok a szociális és gazdasági okok, amelyek a halálozások nagy számát előidézik.

A mi népünk asszonyai erős, nehéz mezei munkát végeznek s a nehéz munka alatt annyira legyöngülnek, hogy gyermektáplálásra alkalmatlanokká válnak. Csak el kell menni falura és meg kell nézni a parasztasszonyt. Éppen úgy kapál, éppen úgy hányja favilával a buza-kévet a kocsi, mint férje és ez az agyonhajszolt asszony, úgy ahogy van, kimerülve szalad az árnyékba vont bölcsőhöz, hogy megszojtassa gyermekét, olyan tejannyal, mely tápláló erejét sovány krumpilévesből, valami silány hideg ételből merítette.

Az uri nő harmincéves korában, a női testforma teljes kifejtésében pompázik, a parasztasszony sokszor 25—30 éves korában fonnyadt, fogatlan öreg asszony, amint mondják: lestrapálja a sok gyerek, a munka, a megélhetés gondja. Csoda-e, ha ez a szegény asszony, aki egy csomó gubancos gyerek gondozására volna hivatva, aki a kenyérsütéstől kezdve, a nagymosástól és főzéstől meg-megszabadulva, gondolja a baromfi-udvart, tehenet fej, disznókat hizál, gyomlál, kapál, sőt kaszál is, baromi munkát végez, a mellett olyan lakásban él, hogy hamar, gyorsabban rogygyan össze, mint az uri nő, aki ezernyi kénytelenben él. Az ilyen asszony hogy is szülhessen életre való, egészséges gyermekeket?

De aztán ott van az apa, a lét nyomorúságán, a rossz termésen, a kevés földön, a rossz napzámon kesergő apa, aki alkohol-mámorban akar feledni. Bebizonyított dolog: hogy a született abnormis, satnya gyerekek számát az alkoholt lehet tulajdonítani. A tuberkulózis, a skrofulózis azért van egyre növekedőben, mert az apák

vigyorog. Kaszás csontváz jelenik meg tuloldalról. Csendesen lépegetve jön, száraz koponyájából fekete karbunkulusként sötétlenek szemüregrei. Megrémülök, — mit akarnak ezek itt?

Duhog a föld. Két vörös csillag tűnik fel a láthatáron. Nól, gyarapszik egyre a fénye. A gyorsvonat két mozdonylímpájja az. Másteléd tekintek. Megrémülök, — az ellenkező oldalról is két pisgolyó fényt látok egyre közeledni. Én látom mindegyikét, de a vonatvezető elöl eltakarja a másikat a hegyláb kontúrja. S a szegény őt csak alszik. Már a mellére hull a feje. Nem láthatja a veszélyt, mely pillanatok múlva bekövetkezik. A csontváz megfieri a kaszáját...

Nem akarok e látványnak tanúja lenni. Kérem az ördögöt, ne tegyen ily rémes gyilkosság, ily katasztrófa szemtanújává. Az csak vigyorog tovább s hallgatásra int. Könyörgésre fogom a dolgot, letérdelek eléje, semmit sem használ. A két mozdony egyre közelebb jön. Már látom, amint egymásba rohannak, összetörve, széthullva fekszik a géptechnika büszkesége, hallom a haldoklók, a sebesültek kétségbeesett sikoltozását...

A két vasszörnyeteg összetálikozik, dübörgésüket csak a két jelzősíp vérszikkoltása mulja felül. Nem, nem: engedhetem. Átkozott szörnyeteg, te alvilág fenevadja! Utolsó, kétségbeesett szakítással kitépem magamat az ördög görcsösen szorongató kezéből, odavetem magam a pályára, intek, kiabálok: „álljanak meg”, azután összesap feleltem a két vasoklósus...

Lázasan, kimerülten, elcsigázva ébredek verejtekéntől átnedvesedett párnámon... A időrcnyomás megszűnt, de még percekig hangosan dobog a szívem... s én csodálkozva eszmélek, hogy sorrendbe szedjem gondolataimat...

gyakran néznek az üveg fenekére és erre a módot éppen az állam adja, a főüreg-borúra osztogatott italmérséi engedélyekkel.

Az állam ezt nem akarja elismerni, legalább ezt mutatja a fogyasztási adó egyre növekvő összege. Még csak enyhíteni sem akar cselekedetein, bánja is, ha egy-egy fedél alatt annyi kis gyermek tartózkodik, hogy a munkában levő szülők kicsiny gyermekeket sokszor pöttömnyi gyerek önzetere bízzák, akik maguk is gondozásra szorulnak s nem tudják, mitévők legyenek a hasmenésben szenvedő gyermekekkel. Számos gondatlan gyermek kapja meg a difteritist, a vörhenyt, a kanyarót, a vérhast, s mire a munkából hazatérő anya észreveszi a komoly veszedelmelrendszerint az egész ház, sokszor az egész község meg van fertőzve.

Az állam nem állít kellő számban óvodát, ezáltal maga is elősegíti a gyermekhalálozási szám illy gyors szaporodását.

A statisztika az ő világos, igaz számaival többet mond minden színes mondatnál. Az 1911. évben Beregmezőyében ezer halottból hét éven alóli 547 volt, Nagygyűllő megében 345, Zala-megyében 309, Baranyában 410, Krassószörényben 351, Szabolcsban 544.

Csak egy-két vármegye adata ez, mert úgy gondoljuk, hogy e számokat fölvonultatni szinte fölösleges, elég hivatkozni arra, hogy Magyarországon évenként hét éven alóli gyermekekből *ötvézer hal meg*. Statisztika bizonyítja ezt, nem az újságíró fantáziája.

Oh, ha az az ötvézer gyermek meg tudna szólni, avagy csak meglátnák azok, akik hisznek abban, hogy Magyarországon harmincmillió magyar fog lakni. Ahol így arat a halál a fiatal emberanyagban, ahol úgy pusztít a tüdővész és a kivándorlás, mint itt, ott merész álom az a meleg epedés, hogy itt 30 millió ember leszen.

Gazdasági, szociális és kulturális intézményeket teremtenek elsősorban, akkor Magyarországon közegészségügyi viszonyai is javulni fognak, de ebben a mai állapotban nem remélünk semmi javulást, itt a pénz ágyukra, fegyverekre kell, ami az emberek életét kioltja, nem amelyik megmenti.

Esetek.

— Állandó rovat. —

Arra még nem gondolt. — A cirkszöböl. — A polgártárs szállítólevelet vesz. — Az iskolából. — Hirdetés.

Férfiak között történt.

Az egyik: Hallja barátom, úgy veszem észre, hogy maga udvarol a feleségemnek!

A másik: Oh kérem... csak úgy... időtöltésből...

Az egyik: Azért; mert ugys hiába. Az én feleségem több, mint kincs. Akkor jövök, akkor megyek, amikor nekem jól esik, azt csinálom, amit akarok... és soha semmi panasz, semmi zokszó. Tegnap is Nyápic ur... ismeri Nyápic urat, közös barátunk?

A másik: Hogyne, hogyne!

Az egyik: Tehát Nyápic ur hozott nekem egy jegyet a cirkszöböl, hogy nézzem meg a vad oroszt és az ügyes kis francia birkózását. Más asszony kapott volna a jegyen, az én feleségem nem. Azt mondta: „Te csak menj el, nézd meg a vad oroszt és az ügyes kis franciát, én majd korán lefekszem.” El is mentem, meg is jöttem, a feleségem még ébren volt, az ágyban olvasott. Ilyen módon mindennap megyek cirkszöböl, megnezni a birkózásokat, a feleségem pedig nem mozdul hazulról és otthon tölti az estéket...

A másik: És hol tölti Nyápic ur az estét? Az egyik (elborult arccal): Nyápic ur? Szavamra mondom, még sohasem jutott eszembe, hogy ezt megkérdézzem tőle!...

Schwarzka, a jelenleg ittmüködő cirkszö egyik szimpatikus tagja, igen sokoldalú ember. Ért a büvészethez, tud hasból beszélni s esténként mint bohóc szokatokatjá mőkáival a publikumot. Vasárnap igen „meleg” estéje volt s nyilván némileg egy kis itókával lehűtse magát, borralalót kért és szedett a közönségtől.

Mikor belehullott a kalapjába az utolsó rézkrajcár is, valaki megkérdézi tőle:

— No August, jól ment e az üzlet?

A bohóc belesandít a kalapjába s az ő jóízű humorával megjegyzi:

— Jól, jól, köszönöm... de ha sokáig itt

HIREK.

maradnánk, nyithatnék egy — gombkereskedést...

A kalap tényleg tele volt gombbal. — Egy „barátom,” aki engem legjobban szeret s akit én is legjobban szeretek, ebből a kis párbeszédből mindjárt találós kérdést csinált.

— Mi a különbség a gavallér ember és a lojalis ember között? — kérdezte a szomszédjától.

A szomszéd diszkréten hallgat.

— Hát az, — folytatja az én megfejlett becsületű barátom, — a gavallér ember ha cirkuszban van, a bohócnak odaadja az utolsó krajcárját is...

— És a lojalis? — Az odaadja az utolsó nadrággombját is...

*
A minap a Freyer Fülöp-féle üzletbe beállított egy polgártárs. A katonafiának csomagot akart küldeni s ehhez egy szállítólevélre volt szüksége.

— Hat krajcár, — mondja a kereskedő. — Annnyit nem adok érte, — feleli a polgártárs, — de ötért elviszem...

A kereskedő nem engedett, s így az üzletből nem lett semmi. A paraszt morogva fordul ki az utcára, ahol megkérdezi a legelső embert, hogy hol árulnak még szállítólevelet.

Tíz perc múlva már a Tomka-féle üzletben van. Kér egy szállítólevelet. Eléje teszik.

— Hat krajcár az ára, — jegyzi meg a segéd.

— Hát krajcár? De nagyon össze van nak beszélve... — szólit indignálódva a polgártárs és keserves fejcsóválások között guberrálta le a szállítólevélért a hat krajcárt...

*
Ez a kis eset itt történt a helybeli elemi iskola első osztályában. Számtan-óra van. A tanító ur felhívja az egyik kisleányt.

— Számolj egytíz tizig.

A kislány számol: 1, 2, 3, 4, 5 stb., egészen tizig.

A tanító ur meg van elégedve.

— No lányom, most számolj visszafelé, — mondja neki a tanító.

A kislány csak néz.

— No, nem tudsz hátrának számolni?

Erre a kislány hátat fordít a tanítónak és így kezd számolni: 1, 2, 3, 4, 5, egészen tizig.

*
Egy Baksa-környéki földesur kiboltolta a napokban, hogy bükkönymagot ad el 10 kr.-ért különként. Ezt a körülményt a kisbíró szó szerint így hirdette ki:

„Közhirre teszem, hogy az uraságnak tíz krajcár kilája, azaz a nagyágnak; azután aki bükkönymagot akar vetni, bátran elmehet hozzája, tramm, tramm.”

Gyűjtötte: MIKI

A mi falunkban...

A mi falunkban most valamennyi házban A könny patakban foly, mindenféle gyász van, Megy fiu, férj, apa — hívó parancs-szóra, Sok asszony-szívnek van siratni valója.

Rozmaring illatu, kicsike szobában Halvány leány zokog menyasszony-ruhában, Tegnap még kacagott... várta esküvőjét, Boldogan próbálta menyecske-kendőjét.

És ma vége van már örömeinek, vége! Jött a hívó parancs s ment a völgyégyre, Alig ölelhetette, csak alig csókolta: Fájó bucsucsök lett első mátká-csókjá.

...És megy a katona, hareba viszi utja, Vissza jön-e onnan? A jó Isten tudja!...

GRIGÁSSY JÁNOSNÉ.

— A vármegye házából. Zalavármegye állandó választmánya f. hó 26-án és május 3-án a vármegyeház termében ülést tart. Az első ülésen az 1912. évi házi pénztári számadást és a vármegyei összes alapokat tárgyalják, a másodikon pedig a május hó 13-án tartandó rendes megyei törvényhatósági bizottsági közgyűlésen felveendő ügyeket készítik elő. Az ülésekre vonatkozó meghívót a napokban küldte szét a főispán.

— Személyi hír. Trombitás Ignác szombathelyi kerületi állategészségügyi felügyelő f. hó 22-én városunkban tartózkodott s Horvát Károly járási m. kir. állatorvos kíséretében megvizsgálta a városi közbiztosokat, a meszárszárkeket és a hentesüzleteket.

— Tanfelügyelőségünk köréből. A vallás-és közoktatásügyi miniszter O. d. or Gyula Szolnok-Dobokamegyei kir. segédtanfelügyelőt hasonló minőségben Zalavármegye kir. tanfelügyelőségéhez helyezte át.

— Halálozás. Mint igaz részvétellel értesülünk, Farkas István sümegei főszolgabíró, aki nemrég került tőlünk Sümegre, mely gyász érte. Neje, szül. Persay Erzsébet, 27 éves korában f. hó 23-án este elhunyt Sümegen. A jó szívről s kedveségéről volt is ismert, köztisztvisletben álló fiatal urinót hosszas és kínos szenvedés után, példás házaséletüknek 11-ik évében ragadta ki szerető férje és három kis gyermeke köréből a halál. Temetése f. hó 25-én délután 5 órakerent vége Sümeg város és a környék közönségének impozáns részvéte mellett.

— Hivatalviszálat. Nagy Ferenc zalaegezségi m. kir. pénzügyigazgatósági titkár a mult hét két napján, csütörtökön és pénteken, az alsólendvai m. kir. adóhivatalban hivatalviszálatot tartott. Nagy a hivatal pontos vezetéséért elismerését fejezte ki Flóch Antal pénztárosnak.

— Új ügyvéd. Dr. Kiss Elemér ügyvédjelölt, Kiss Dénes helybeli áll. polgári iskolai igazgató fia, hétfőn délután a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt az ügyvédi vizsgát jó sikerrel letette. A fiatal fiskális, kinek sikeréhez mi is őszintén gratulálunk, Alsólendván telepedik meg s ideiglenesen a Ferenczy-féle bérház földszintjén nyitja meg irodáját. Övele a lendvai ügyvédek száma 11-re emelkedik.

— Kinevezés. A király Nábrácsky Lajos pécsi kir. ítélőtáblai bírót, dr. Nábrácsky Béla helybeli ügyvéd édesapját, kuriai bírót nevezte ki.

— Előléptetés. A m. kir. pénzügyminiszter Novotny Mihályt, a tőlünk Orosházára áthelyezett adóhivatali főellenőrt ugyanoda pénztárossá léptette elő.

— Az alsólendvai izr. nőegylet köréből. Az alsólendvai izr. nőegylet május hó 4-én d. u. 3 óraker az elemi népiskolában tartja évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. A választmány jelentése az egy évi működésről, számadással; 2. Határozat a választmány felmentéséről; 3. A választmány megválasztása titkos szavazás útján; 4. Három számvizsgáló választása; 5. Esetleges indítványok. — Az egyesület mult évi zárszámadásából közöljük a következőket: 1912. márc. 1-étől 1913. március 1-éig bevétel volt: Tagsági díjakból 469 kor. 40 fillér, templomi adakozásokból 239 K 80 fill., gyűjtések-ből 24 K 77 f., adakozásokból 112 kor. 40 fill., Alsólendvai Takarékpénztártól 40 K, Alsólendvai Vidéki Takarékpénztártól 50 koronától, kamatból 154 K 84 fillér; összes bevétel 1091 kor. 41 fill. Ezzel szemben kiadás volt: Havi segélyre 462 K, betegségre 14 kor., rendkívüli segélyre 207 K 48 fill., túzifa-segélyre 48 kor., egyleti költségekre 45 K 48 fill., szolgálja fizetésére 36 korona; összes kiadás 812 kor. 96 fillér. Maradvány 278 korona 45 fillér. Az egyesület vagyona volt 1913. március 1-én takarékpénztári betétekben 3356 kor. 42 fill., készpénzben 118 korona 76 fillér.

— Meggyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága május hó 13-án Zalaegerszezen, a vármegyei ház gyűléstermében rendes közgyűlést tart.

— Közgyűlési kiküldöttek választása. Vasárnap délelőtt folyt le az ipartestület helyiségében a betegsegélyzői közgyűlési kiküldöttek választása. A választásnál Alszegehy József elnökölt. Leadtak összesen 54 szavazatot, melyből 25 esett a munkaadókra és 29 az alkalmazottakra. Megválasztották a munkaadók közül Alszegehy József lakatos és Balkányi Ernő nyomdatulajdonos, a munkások közül Schaffhauser Endre mechanikus póttagnak; az alkalmazottak közül megválasztották Drimók Vilmos könyvkötőt és Péntek József ermyőgyári alkalmazottat rendes tagnak s Bichler Sándor takarékpénztári könyvelőt és Wolf József cipész póttagnak.

— Bántornya új plebánosa. A Szalay István halálával megüresedett bántornya plebánia javadalmora gróf Zichy Ágost v. b. t. t., kegyur Szakovits József volt alsözönöki plebánost presentálta, kit a megyéspüspök ki is nevezett. Az új plebános már elfoglalta hivatalát.

— Csáktornyai diákok Muraszerdahelyen. A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet negyedéves növendékei a mult szombaton Muraszerdahelyre rándultak ki, mely alkalommal a szelencei (szelencei) petroliumtelepet és a muraszerdahelyi áll. elemi iskolát akarták tanulmányuk tárgyává tenni. Miután azonban a kirándulók a petroliumtelepen beállott üzemszavak miatt a telepet nem tekinthették meg, csakis az állami iskolát látogatták meg, ahol érdeklődéssel figyelték meg az ott tapasztaltakat. A kirándulók a déli vonattal visszautaztak Csáktornyára.

— Kiténtetett iskolaigazgató. A magyar tudományos akadémia Szalay Sándor nagykanizsai áll. népiskolai igazgató, az ismert tankönyvszerzőt, a magyar nyelv terjesztéseért és irodalmi munkásságáért a Wodianer-féle 1000 koronás nagy jutalommal tüntette ki.

— Tea-estély. Mint értesülünk, a helybeli Kath. Nőegylet pünkösdt hétfőn táncal egybekötött tea-estélyt rendez. A tea-estélyre az előkészületek már nagyban folynak.

— Egy érdemes körjegyző ünneplése. Szép és lebecemelő ünnepség színhelye volt f. hó 24-én a járásunkbeli Cserföld község. Ekkor töltötte be ugyanis Grassanovits Antal cserföldi körjegyző községigazgatójának 40-ik évét s ezt az alkalmat a megye, a járás s Cserföld község arra használták fel, hogy az ősz jubilánst, aki nemcsak mint járási pontos és lelkiismeretes tisztviselőnek, de népének hü tanácsadója és szellemi vezetője is egyuttal, meleg ovációban részesítse. Az ünnepségen az alispáni hivatal dr. Briglevics Károly árvaszéki jegyző, a pénzügyigazgatóságot dr. Tóth László pénzügyi fogalmazó, a megyei számvevőseget Hertelendy Ferenc számtanésos s az alsólendvai járási főszolgabírósságot Szilágyi Dezső szolgabíró képviselték, részt vett azonkívül az ünnepségen az egész község, a környékbeli intelligencia, papok, tanítók, a járási jegyzői kar és Alsólendváról is számosan, kik mind-mind vittek egy-egy őszinte jókívánatot és baráti kézszorítást a népszerű, derék jegyzőnek. Az ünnepély d. e. fél 10 óraker a cserföldi templomban ünnepi szentmisével kezdődött, melyet a község közszerzetben álló plebánosa, Wugrincics Boldizsár celebrált. Míse után a járási jegyzői kar diszkozülést tartott, melynek egyedüli tárgya a jubiláns üdvözlése volt. A gyűlésen Harmath Nándor ligetfalui körjegyző lelkes szavakban méltatta azokat az érdemeket és egyéni kiválóságokat, amik Grassanovits kártársai és ismerősei előtt oly népszerűvé és kedvelté tették. Az ünnepséget délelben a róm. kath. iskola helyiségében nyenes díszbezd zárta be, melyen a már említett megyei és járási hivatalok képviselőin kívül a következők vettek részt: Fuss F. Nándor izr. képviselő, Isó Ferenc, dr. Nábrácsky Béla, dr. Wollák Adolf ügyvéd, Strausz Flórián esperesplebános, Pollák Emil tkp. igazgató, Vidóczy Ferenc taktári főkönyvelő, Flóch Antal adópénztáros, dr. Brünner József orvos, Grassanovits Ottó főjegyző, Hadrovics Elek körjegyző, Mady Pál vendégloz stb. Alsólendváról, továbbá Wugrincics Boldizsár cserföldi, Zrinyi Károly belatinci és Basa Iván bagonyai plebánosok, dr. Kolárs Ferenc belatinci orvos, Kelecsényi Ferenc belatinci takarékpénztári főkönyvelő, ezeken kívül még számosan ugy Cserföldről, mint a környék és a járás közönsége sorából. A mindvégig derült hangulatban lefolyt, nagyabásu banketten felköszöntöket mondtak a következők: Dr. Briglevics Károly, Isó Ferenc, dr. Tóth László, dr. Wollák Adolf, Harmath Nándor, Hadrovics Elek, Zrinyi Károly, Wugrincics Boldizsár, Csácsics József, Fekete Géza, Püczkó József és Benkovic János.

— Telefonvonal Muraszombat s Regede között. Közöltis Oswald lovag radkersburgi polgármester a napokban Muraszombatban járt és megálapodott Pósfay Pongrácz főszolgabíróval, hogy Muraszombat képviselőtestülete kérn fogja a kereskedelmi minisztert, hogy Muraszombattól a határig építsék ki a telefonvonalat. Ugyanis most szerelteti fel az osztrák kormány a telefont Radkersburg és Luttenberg között és ez alkalommal került szóba a muraszombati telefon kiépítése is.

— **Jönnek a színészek.** Halász Alfréd színtársulata, mely jelenleg Csáktornyan játszik, Csáktornyáról Alsólendvára szándékozik jönni. Halász úgy tervezte, hogy az „Éva” operettel már május 5-én megnyitják az alsólendvai színházat, de ez lehetetlen, mert a Korona-szálló nagyterme jelenleg le van foglalva a tánciskola számára. A társulat jelenleg a következő tagokból áll: Liszt Ferike primadonna, Kelen Rózi énekesnő, Serfőzy Ilonka drámai, Kovács Pintoska náiva, Halászné Juliska társadalmi, Lányi Szidi komika, Horváth Mancsi coloraturénekesnő, Koltai Lola anyaszínésznő, Kohári Zsófi és Garai Irén segédszínésznők, Halász Alfréd jellemszínész, Várady Márton baritonista, Földesy Imre tenorista, Biharj Alajos énekes bonviván, Lenkey György szerelmes színész, Mátray Kálmán komikus, Kiss Károly hős- és jellemszínész, Endrődi M. komikus, Balla Károly szalonszínész, Kertész Zsiga és Bartók Endre segédszínészek s Ligeti Géza karmester; ezenkívül van 5 kárdalosnő és 5 kárdalos. A társulat titkára Szigeti Miklós.

— **Lóvizsgálat.** Az idei tavaszi lóvizsgálatot f. hó 21-én ejtette meg Horvát Károly jár. m. kir. állatorvos a „Korona” udvarában.

— **A nagykanizsai Deák-szobor.** A Nagykanizsán felállítani tervezett Deák-szobor ügye szerényen halad előre. Kisfaludi Strobl Zsigmond szobrász már a tervezeteket is bemutatta. Három mintát mutatott be: egy 2 méter magas, teljes bronz szobormintát, mely másfél méter magas kőtalapzaton állana s két mellszobor-mintát. Az elsőnek összes költsége 8900, az utóbbiaké 5600, illetőleg 3200 koronára rúgnának. Nagykanizsán az első kivétel mellett szól a közhangulat. A tervek a város pénzügyi bizottsága előtt vannak megbeszélés végett.

— **Választmányi ülés.** A helybeli ipartestület ma, vasárnap délután 2 óraker sajtó helyiségében választmányi ülést tart.

— **Merénylet egy tanító ellen.** Néhány héttel ezelőtt elsőnek közöltük lapunkban azt a hírt, hogy Csuk Ferenc felsőszőlőnői gazda felesével leütötte Wallner Adolf tanítót, akit azzal gyanúsított, hogy a feleségével viszonya van. A tudósítás szerint úgy találtak meg a tanítót a patak partján holttan, vérbefagyva, míg most arról értesülünk, hogy a tanító él s a felgyógyulás útján van. Ő maga úgy beszéli el az esetét, hogy a merénylet azért történt, mert Csuk pánszláv üzelmének ellenállt és iskolájában nem akart vend nyelven tanítani. Emiatt kereste a bosszúálló Csuk Ferenc az alkalmat, hogy a tanítóval lezámoljon és a feleségével való találkozás is a törbecsalás szándékával történt.

— **Sport-hír.** Vasárnap legifjabb egyesülete, az Alsólendvai Football-Egyet (AFE) címet változtatott. Miután a sportnak több nemét akarja kultiválni az egyesület, a jobban megfelelő „Alsólendvai Sport-Club (ASC) címet vette fel.

— **Méhészeti kerület.** Kaposvár székhellyel új méhészeti kerület alakult. Ide tartoznak Somogy-, Zala- és Vasvármegyeik. A szakintóit állásra a miniszter Köröndy Józsefet nevezte ki.

— **Leharapták a fülét.** Magdalenics Ferenc alsólendvai származásu bádogságos Paeca fútcéján kérdőre vonta Liczek István nevű kollegáját, hogy felesége (t. i. Liczekné) miért nem köszön neki. Liczek pofonnal felelt, mire Magdalenics egy hirtelen mozdulattal Liczekre ugrott, bekapta a fülét és tövőből leharapta, úgy hogy a fül azonnal a földre esett. Harapós földinket feljelentették.

— **Birkózások a cirkuszban.** A városunkban időző Fortuna-cirkusz igazgatója beváltotta ígéretét: a birkózó bajnokok idehozatalával olyan élvezethez juttatta városunk közönségét, amiben eddig még nem volt része. A birkózások egész ideje alatt, f. hó 19-étől a mai napig, esténként hatalmas közönség gyönyörködött az öt izomember mérkőzésében, vasárnap este pedig olyan rengeteg embertörést nézte az előadást, hogy az előadás végén valóságilag életveszélyes volt a tolongás. Ez érdeklődés leginkább kijutott Roual de Bordelais, az ügyes francia és Hinz Sandarof orosz championnak, kik két estén birkóztak anélkül, hogy eredményre bírtak volna jutni, míg a harmadik estén az orosz hatalmas testi ereje diadalmasodott a francia ügyessége fölött. — Leonhard Reiber tiroli és Fritz Liebl porosz bajnokok szintén élvezetes munkát produkáltak. — Ma, vasárnap este lesz az utolsó előadás, melynek érdekessége ezuttal is a birkózás lesz. Ma különösen érdekes lesz a birkózás, mert a plakát szerint a birkózók között lesz egy nálunk is ismert uriember, ki álarcosan mérkőzik s csak abban az esetben veti le a larcat, ha ő lesz a győztes. Erre az utolsó előadásra tehát különösen felhívjuk a közönség figyelmét. Tőlünk valószínűleg Vasrád megy a társulat. — Itt említjük meg, hogy Novacssek János igazgató lapunk útján köszöni meg a közönségnek az eddigi pártfogást s kéri, hogy ezzel a jövőben is — t. i. ha valamikor visszatérne hozzánk — megajándékozza.

— **Birtokeladás.** Tamás Jenő, a volt baksei képviselőjelölt, akit a választási harcok idejéből mi is ismerünk, eladta lasznaki (Kanizsa mellett) szépfékvésű birtokát és kastélyát negyedmillió korona vételáron Billot Nándor francia grófnak, aki a birtokon modern tenészetet és lötenyésztést akar létesíteni.

— **Az orvosvilág** egyhangú véleménye, hogy manapság a gyermektáplálás csak úgy lesz tökéletesen végrehajtva, ha az elválasztás pillanatától kezdve a gyermekek Phospatine Faliere-sel lesznek táplálva. — E kiváló tápszer értéke megbecsülhetetlen, a gyermekeket a fogzás nehéz időszakán zavartalanul segíti keresztül és a fejlődés biztosításánál elsőrangú szerepet játszik. Nemcsak csecsemők, de serdülő gyermekek is szedik a Phospatine Faliere-sel, mert a leghatásosabb tápláló anyagokat tartalmazza.

— **Verekedő asszonyok.** Szabó Jánosné és Simon Józsefné kislakos asszonyok már régóta hadilábon állanak egymással. A minap a két haragos a kútnál összetalálkoztak s valami felett újból összeszólalkoztak. A két asszony korszókkal támadt egymásra s miután egyik a másikat alaposan fejbeverte és megtépázta, panaszt tettek egymás ellen az alsólendvai kir. bíróságnál.

— **Az állatok tisztántartása.** Harmath Nándor ligetfalui jegyző javaslatot adott be, amely szabályrendelettel óhajtja (biztosítani a marhák tisztántartását s ezzel is hozzájárulni az állategészségügynek oly fontos emeléséhez. Bizony sok állattartó gazdára nézve szükséges volna a szabályrendelet életbeletétele.

— **A Sió-csatorna építése.** Ismeretes az a terv, hogy a Sió-csatorna hajózhatóvátételével a Balaton a Dunával, illetve a Fekete-tengerrel kötik össze. Ehhez a munkához, amelyre hatmillió koronát irányoztak elő, a minap hozzáfogtak. Elsősorban is a Sió medrét szélesítik ki 18 méterre. A csatorna olyan mely lesz, hogy a nagy folyami hajók is közlekedhetnek majd rajta. A meder kotrásához szükséges gépek megérkeztek

a munka színhelyére és Fokszabadi és Simon-tornya között megkezdtek a csatorna építését. Az 1,800,000 köbméternyi földtömeg kiemelésével, a tervek szerint, három év múlva készülnek el. Azután kerül a sor a sífoki zsilip átalakítására és a csatornát át emelő vasbeton-hidak megépítésére. A vizitát 1917-ben remélik átadhatni a forgalomnak.

— **A jöszívű közönséghez!** Egy szegény, beteg embertársunk nevében fordulunk a jöszívű közönséghez. Sostarics Béla helybeli cipész már husvét óta betegem fekszik, súlyos tüdővészben szenved, nem tud dolgozni s őmaga és családja éhezik. Segítséget kér azoktól, kiknek módjukban áll rajta adományaikkal segíteni. Pénz- és természetbeni adományokat szerkesztőségünk is szívesen továbbít, de lehet a beteg lakására is küldeni: Főut, özv. Krenné-féle ház.

— **A kulturállamok tanítóit.** Érdekes képet nyújt az a statisztika, mely a különféle kulturállamok tanítóinak számát mutatja a következőkben: Az Egyesült Államokban 70,300 nő-, 6300 férfi-; Portugáliában 22 óvónő, 2300 férfi-; Angolországban 66,300 nő-, 26,200 férfi-; Skótszországban 7000 nő-, 4000 férfi-; Írországban 7000 nő-, 6000 férfi-; Franciaországban 49,400 nő-, 66,300 férfi-; Oroszországban 22,400 nő-, 28,700 férfi-; Svájcban 3600 nő-, 6400 férfi-; Dániában 1800 nő-, 4500 férfi-; Svédországban 2600 nő-, 4980 férfi-; Ausztriában 20,000 nő-, 51,000 férfi-; Magyarországon 5900 nő- és 26,300 férfi-tanító működik.

— **Az élő aquarium.** Ilyen néven egy ember mutogatja most magát Berlinben, a ki ihehetetlen dolgokat tud végrehajtani. Megiszik hét liter vizet s tetszés szerinti időben kiadja megint vékony vagy vastag sugárban ezt a nagy vízmennyiséget. — Aztán bekebelez a gyomrába tíz élő békát s ráadásul még ugyanannyi aranyhalat. Rövidebb vagy hosszabb idő múlva kiszállítja megint ezt az állatseregletet a gyomrából minden nehézség és öklöndözés vagy undor nélkül, valamennyi élő állapotban s a mi különös, előbb a békákat s csak azután a később lenyelt aranyhalakat. Az élő állatok mozgását a gyomrában azzal teszi láthatóvá, hogy a gyomrát két lenyelt elektromos lámpával világítja át. Ez a különös ember 35 éves, ép és egészséges s a gyomrának semmi baja sincs, még tágulata sem; a különössége csak abban áll, hogy a gyomor fala a rendszernél sokkal erősebb s jóval rugalmasabb.

— **A milliomos fia.** Sebők Zsigmond pompás új regénye hétről-hétre nagyobb érdeklődés mellett folyik a Jó Pajtás-ban. Megható és mulatságos részletek váltakoznak benne, melyek egy nagy budapesti házban folynak le a gyermekek már minden héten alig várják a legújabb folytatást. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes regények legújabb, április 27-iki számába verset írt Lampérth Géza, mesét Elek nagyapó és Mauks Kornéja, érdekes cikket a meteor-kövekről Gyula bácsi, kedves képet rajzolt és verset írt hozzá Endrődi Béla, mulatságos mokát Zsiga bácsi, Rákosi Viktor folytatja regényét. A reitvények, szerkesztői izenetek egészítik ki e szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 2) fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

— **Tévedésből sósavat ivott.** Do m ján Katalin nagykanizsai család mosás közben megszomjazva, nagyot ivott egy pohárból, melyben víz helyett sósav volt. Most haldoklik.

— **Öngyilkos önkéntes.** Novák Ferenc 22 éves sümegei joghallgató, ki önkéntesi évet töltött Kanizsán, a miután héten agyonlőtte magát. Tették okát nem tudják.

Kiváló új fajborok! MEGHÍVÁS. Ó-borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltóságú **Dr. Kállay Zoltán** v. b. t. t., Hevesmegye főispánja. Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS**, (Főtér, Luby-ház, Új bankpalota). Postafiók 1. sz. Telefon 99. sz. Sürgőnycim: Visontamátra.

— **Ó 1908-1911. évjáratu és új FAJBOROK.** — **Hazánk legnagyobb termő hegyi oltványi szőlőtelepei: Pecsénye-, csemege-, szamorodni- és asszu-borok.** — **Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 hectoliter.**

A t. elegendős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árbani, idejekorán való biztosítása céljából.

Zala-, Vas- és Somogymegyei képviselő: **Polgár Dávid és Társa** urak Budapest, VI., Frangepán-u. 12.

BORFAJOK: Mézes, Ezerjók, Rízling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

GAZDÁK ROVATA.

Költés évadjában.

Alig van falusi ház, ahol mostanában néhány kötlős élése ne kötne le a háziasszony figyelmét. A baromfi jó ára és kapóssága meg is érdemli, hogy minél többen foglalkozzanak vele. Mert ez igazán olyan, mint a pohár, no meg az aprópénz, hogy lehet belőle sok, lehet belőle kevés, de soha sincsen — elég.

Az érdeklődés növekedése ellen nem is lehet panasz, de a helyes bánásmód elsajátítása még mindig lassan halad. Innen van, hogy a kikelési százaléok még mindig nagyon alacsony. Tehát egyfelől kevéssé használódik ki a kötlős, másfelől sok a kárba menő tojás. Pedig ez ellen könnyen lehet tenni.

Először is vigyázni kellene arra, hogy megtermékenyítetlen tojások ne kerüljenek soha kötlős alá. Ezt a kakas ellenőrzésével, helyes és arányos foglalkoztatásával érhetjük el. Egy éves kora előtt ne eresszük a tyúkok közé, harmadik nyara végén pedig küldjük nyugalomba, illetve a leveses fazékba.

Másodszor az ültetett tojásokat az első hét végén meg kell vizsgálni lámpánál. Ekkor még ha termékenyítetlenül maradtak volna, tarhonyába elhasználhatók s nem vesznek kárba. Mäskülönben pedig a kötlős teste melégétől elzárulnak s legfőlegbb követválasztási használatra lesznek alkalmasakká. Ültetés után hetednapra minden tojást megvizsgálunk.

Erre a célra jó akármilyen petróleumlámpa, ha ahhoz egy jókora könyvtáblát hozzá igazítunk. Az eljárás a következő:

A könyvtáblán a lámpa égője magasságában eles késhéggel tojásnyi nagyságu és alaku lyukat vágunk ki s aztán a lámpától két araszra úgy állítjuk fel, hogy a maga talpán nyugodjék. Ezt elérjük, ha kétoldalt erősen a lámpa felé hajlítjuk, hogy az alsó és felső lapvonala félkört mutasson, ezzel a fénysugarakat a lyuk felé tömörítse. Most az ültetés hetedik napján egyenkint végigmegyünk a tojásokon, lehetőleg kiésva, mikor rölük a kötlős önként leszáll.

A megtermékenyített tojások ererek, sötétek, át nem tetszők, szinte verecskék látszanak. Ellenben a terméketlen tojások színe világos, a lámpafényt áttereszti s legfőlegbb csak kissé zavaros. Ezeket hiába hagynók tovább a kötlős alatt; tehát eltávolítjuk, amíg másra használhatók. Mert ha bent hagyjuk a fészekben, nemcsak hogy nem kelnek ki, hanem a nagy melegtől el is bűdösödnek s ártalmára lesznek a többi tojásban életre persenő új állatkáknak.

Az ilyen tojásokat frisséssel kicserélni akarni ostobaság. Mert hiszen a többiek hét nappal előbbre vannak és 21 napi költési időből a harmadát megtakarítani képtelenség. A természet nem tür magán erőszakot! Hanem azt meg lehet tenni, hogy ha több tyúkunk ül, a jó tojásokat összesítjük s a legbiztosabb kötlő alá inkább egészen újakat rakunk.

Ha így járunk el és még a tojások számát is a tyúk testnagyságához szabjuk, akkor a kikelési százaléok jelentékenyen fog emelkedni. Ma azért nagy a veszteség, mert tulságos sok tojást rakunk a kötlősök alá. Pedig az hiábavaló erőlködés, mert csak az a tojás kelhet ki, amelyet a tyúk lázas, meleg teste és nem a tolla széle fedez, illetve állandóan átmelegít. Ha valaki hőmérővel megméri a tyúk teste melegét, talál benne 37—38 fokot. Ellenben szélső tollai alig melegebbek a környező levegő hőmérsékleténél és az így alájuk került tojásokban élet nem fejlődhetik. A tojás napos kevergetése pedig egyrészt a kötlős örökös háborgatásával jár, ami káros; másrészt sohasem nyújt megfelelő biztonságot azért, mert a megbolygatott tojások össze-vissza gurulnak s így nem változtatnak pontosan helyet.

A tojásvizsgálat tehát kis fáradságért aránylag nagy előnyöket ígér a gazdaasszonynak.

Szerkesztői üzenetek.

B. E. és R. K. A jókat kiválogatjuk s sorra vesszük. Debrecen. Köszönjük, egyik számunkban jön.

„A magyar nemzet története“

10 kötetes diszmű, csaknem új állapotban, eladó. Megtekinthető Balkányi üzletben.

896.913. tkvi szám.

Árverési hirdetmény kivonata

Az alsólendvai kir. járásbírószág mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kulcsár János végrehajtatonak Kondákor János végrehajtást szenvedő elleni 712 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében Kondákor Jánosnak az alsólendvai kir. járásbírószág területén levő következő ingatlan jutalékaira: 1. a dobri 345. sz. tkjvben $\frac{1}{3}$ sor 1104. hrsz. a. felvett ingatlanból (erdő a Hegyerdőben) való B. 323. sz. jutalékára 17 kor.; 2. az u. o. 530. sz. tkjvben $\frac{1}{3}$ sor 486. hrsz. a. ingatlanból (erdő az Avas-erdőben) való B. 335. a. jutalékára 184 kor.; 3. az u. o. 632. sz. tkjvben $\frac{1}{3}$ sor 186. hrsz. a. ingatlanból (erdő az Alsó-erdőben) való B. 312. a. jutalékára 29 kor.; 4. az u. o. 823. sz. tkjvben $\frac{1}{3}$ sor 746. hrsz. a. ingatlanból (szőlő és rét a kövecsesben) való B. 2. alatti jutalékára 164 kor.; 5. az u. o. tkjvben $\frac{1}{3}$ sor 1045. hrsz. a. ingatlanból (szántó a Bendehegyen) való B. 2. a. jutalékára 98 kor.; 6. az u. o. tkjvben $\frac{1}{3}$ sor 1098. hrsz. a. ingatlanból (szőlő a Bendehegyen) való B. 2. alatti jutalékára 234 kor. ezenell megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan jutalékok

1913. június 27. napján d. e. 9 órakor

Dobri községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alul eladati nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%₀-át, vagyis 224 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvény cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. I. M. r. 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Alsólendva, 1913. március hó 16.

Bíró s. k., kir. jbró.

Szőlősgazdák figyelmébe

ajánlom nagy raktáramat

réz- és fa-permetezőkbén és mindenféle permetező-részekben.

Permetezőket olfeso napi díjazással költésön is adok!

Mindennemű permetezők javítását szakszerűen, olfeso végzem!

Sipos Lajos épületbádogos

ALSÓLENDVA.

15-2

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy lakásomat és műhelyemet május 1-én az Alsó-utcában levő saját házamba (volt özv. Ungerné-féle ház) helyezem át.

Tisztelettel

Pandur Lajos

4-3

festő.

Mészraktár.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Alsólendván, Pollák Lázár ur üzletével szemben

mészraktárt nyitottam,

hol a legjobb minőségű meszet a legolcsóbb árak mellett árusítom. A legnagyobb mennyiségű mész is bármikor azonnal kapható.

B. pártfogást kér teljes tisztelettel

Deutsch Károly

mészkereskedő.

4-1

Alsólendván, a Főuton levő Balkányi Ernő féle ház emeletén egy 2 szobás

udvari lakás

az összes mellékkeliségekkel együtt június 1-ére kiadó. Bővebbet ugyanott.

6050

közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolja, hogy a

KAISER-féle Mell-Karamella három fenyővel

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás és görcsös köhögés

ellen legbiztosabban használhatók.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillérért

kapható Alsólendván Fuss F. Nándor gyógyszerertában. *—25

Egy jó házból való fiu

pincér-tanoncnak

felvétetik Kancsal József vendéglősnél A.-lendván.

Keil-lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen, Asszony mondja: ez a kincsem!

A padló úgy fénylik tőle, Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kín, Barna vagy porszürke szín, Figyelmet csak arra tegyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány, Oly fehér lesz, mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk S vele mindent jól befestünk.

Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk“ azurkék, Kerti butort fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme.

„Keil-Lakk“-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin. Szóval: ház vagy nyárlak, Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

MINDENKOR KAPHATÓ:

ARNSTEIN BENŐ (Graner Testvérek utóda) cégnél ALSÓLENDVÁN

6-3

és ASCHER B ÉS FIA cégnél MURASZOMBAT.

Előfizetőink ingyenes hirdetés-rovata.

Ipar és kereskedelem

Előfizetőink ingyenes hirdetés-rovata.

HELYBELIEK:

ARNSTEIN BENŐ fűszer-, festék-, esemégy-, liszt-, vetemény-magvak, ugyszintén norinbergi-, üveg- és porcellánkereskedése. Deszka-, épületfa-, szentraktár

ASCHERL JÓZSEF építész, építési vállalkozó. Elvállal építési tervek készíteset, mindennemű építkezést, valamint szakvélemény adását.

BADER HERMAN cipész. Kész cipők raktára.

BECK MIKSA sütődéje a Főuton (saját ház).

BORS ISTVAN kötelyártó.

BLAU SANDOR vasúti vendéglője az állomásnál.

BLAU és BARTOS rőfösáru- és készruha-üzlete.

BECK OSZKÁR fodrászterme Főut, Tivadar-f. ház

DEUTSCH JÁNOS vendéglője a Vasúti-utcában

ERMÉNYI JÁNOS babsütő és mézeskalácsos.

EPPINGER SAMU téglagyáros és gőzmalom-tulajdonos Alsórendva.

FERENCZY JÓZSEF vendéglős.

FREYER LIPÓT norinbergi-, díszmű-, üveg-, porcellán-, vegyesáru- és csemegekereskedése.

Özv. FARAGÓ ISTVANNÉ borbély- és fodrász.

FUCHS FERENC fűszer- és vegyeskereskedése.

FEHÉR ANTAL köröm- és kocszi-kovács.

GOMBOSY és WENDL fűszer-, esemégy-, rövid-, norinbergi-, üveg- és porcellán-áru kereskedése.

GREGORENCICS JOZSEF szikvizgyára. Kivá-natra szikvizet vidékre is szállít.

GÖNCZ GABOR pékmester ajánlja saját felügyelete alatt készült házi rozskenyereit és süteményeit.

Özv. GÁLLITS TAMASNÉ kéményseprő-mesternő

GUNDERLACH ANTAL asztalos Szentjános-utca

HARTMANN EDE férfi-szabó (Al-ó-utca.)

HEGEDICS ISTVAN eszmadia.

HEGEDÜS SÁNDOR épület- és butor-asztalos.

KANCAL JÓZSEF vendéglője a Kanizsai-utcában

LEVÁRT JAKAB hentesáru-készítő, Szentjános-u.

LEVASICS FERENC építőiparos.

MAYER ÖDÖN óras és ékszerész. Nagy raktár china-ezüst arukban.

MAURER FERENC szobafestő és mázoló.

MARTON KÁLMÁN vaskereskedése. Legnagyobb választék vas- és vasalásokban. Varrógép-, gaz- asági gép-, szén-, cement- és malomka-raktár.

MURSICS LAJOS építőiparos.

NEUBAUER ANDRAS „Korona” nagyvendéglője

MEIZL LAJOS narancs- és cukorka-kereskedő Kanizsai-utca 93. (saját ház).

NEMETH ERNŐ borbélyüzlete Főut, Beck-f. házban

NÉMETH PÁL gép- és épületlakatos.

POLLÁK LAZAR nagykereskedő. Dohány és szivar nagy-áruda.

PERKÓ VENDEL hentesáru-üzlete a Főuton.

PANDUR LAJOS szoba- és címfestő, épület- és butor-mázoló

REICHENFELD LAJOS mészáros és hentes, Főut

SCHWARCKÁROLY borkereskedő és szikvizgyáros

SIPOS DANIEL elsőrendű uriszabó (Főut).

SIPOS LAJOS épület- és műbádogos.

SIMONKA JÁNOS szijgyártó.

SCHAFFHAUSER ENDRE mechanikus.

TIVADAR FERENC vas- és fűszerkereskedése.

Özv. TÜSKE FERENCNE vendéglős.

TAKÁTS FERENCZ asztalos.

TOPLAK JÁNOS vegyeskereskedése, mész- és cement-raktára és cement-áru készítése.

VARGA MÁTYÁS a szőlőhegyenelad fas és zöld szőlőoltványokat a legjobb bor- és esemégy-fajokban

WORTMAN BENŐ rőfös- és divatáru-kereskedése.

WEISZ LIPÓT divatárukereskedése és Kobrak-féle cipő raktára

WALTERSDORFER ADOLF mészáros.

WOLFSOHN HENRIK központi kávé.

WEISZ ZSIGMOND elsőrendű férfi-szabó.

VIDÉKIEK:

ÁG ISTVAN vendéglős Lendvahosszafalu.

BERÉNYI ISTVAN vasáruháza Lendvavásárhely.

BUKOVECZ PÉTER kereskedő Kebelesztmarton

CSEKE KÁROLY csesztreg-paraszai gőzmalma.

DOMA JOZSEF vendéglős Lendvavásárhely

DZSUBAN JÁNOS vendéglős Alsólakos.

DOMJÁN SÁNDOR cipész Szentgyörgyvölgy.

FRANKÓ ANTAL vendéglője Bántornya.

FÜRST ALAJOS kereskedő Kerkaszentmiklóson.

FÜRST ADOLF vendéglős Rédcis.

FÖLDES MÓR „Zrínyi”-kávéháza Csáktornyan.

FERENCZEK MIHÁLY szállodás és vendéglős Varasd-Toplica.

FRANKÓ GÉZA vendéglős Lendvaerdő (Renkóc)

FLESCH MANÓ vendéglős Rédcis.

GIDER GUSZTAV vendéglős Zsitkóc.

GÁL JÓZSEF molnár Petesháza.

GREGOR JÁNOS molnár Muraszterdamhely.

GAÁL SÁNDOR, a rédcisi hengergőzmalom új bér-
lője ajánlja mindennemű gabonák őrlésére.

GRUBER FERENC gőzmalma Göntérháza. Vesz mindenféle gabonát s elad legjobb liszteket.

HORVÁTH IVÁN vendéglős Bántornya.

HORVÁTH GÉZA vegyeskereskedő Cserföld.

IVANICS FERENC, ácsmester Hosszafalu.

JERICs IVAN ácsmester és kutszivattyu-berende-
zése vállalkozó Mura hely.

Özv. KRAUSZ FÜLÖPNÉ kereskedése Hosszafalu

KOVÁCS FERENC vendéglős Alsómorác (Vas-m.)

KEMÉNY MÓR kávéháza Muraszombat.

KOHN LIPOT mész-, cement- és deszka-nagy-
kereskedése, Eternit-pala elárúsítása Muraszombat

KARDOS JÓZSEF vaskereskedése, nagy választék vas- és vasalásokban, gazdasági gép-, kovácszszen-
kocsz- és cement-raktár Mura sz o m b a t.

KRALI MÁTYÁS mehanikus kerekpár- és varró
gép javító műhelye Csáktornyan.

KEPE MIHALY Hosszafalu. Elvállal mindennemű
betonmunkát. Kész esővek és hidak kaphatók.

KANCAL ISTVÁN vendéglős Rédcis

KONTLER KÁROLY vegyeskereskedése Lendva-
hosszafalu.

KÖLLER JÁNOS vegyeskereskedő Göntérháza

KÓSA MÓRIC szakvizsgázott cipész Nemesnép.

LOVONYÁK VINCE borbély Lendvavásárhely

LEBOVITS KÁROLY vendéglős Damása.

LACHENBACHER JÓZSEF kereskedő Zalabaksa.

MILHOFER TESTVEREK vegyeskereskedése
Lendvavásárhely.

MAYER MIKSA FIA vegyeskereskedő Pórszombat

MAYER JAKAB kereskedő Muraszterdamhely.

NEUBAUER PÉTER vendéglős Kebelesztmarton

NEMETH ISTVAN cserepes-m. és tetőfedő Resznek

NEMECZ JÁNOS Muraszombat. Nagy választék
kerekpár-, varrogép- és gazdasági gépekben.
Köszén- és fegyverraktár.

PAURICS MÁTÉ elsőrendű szobafestő- és
mázoló Muraszombat. Mintákkal szívesen szolgál.

POLLÁK SAMU vendéglős Mura hely (Deklezsin.)

PRESZLER VICTOR Hungaria-kávéháza Komárom

PREISS IGNÁC kereskedő Szentgyörgyvölgy.

ROSENBERGER DAVID kereskedő Zalabaksan.

REICH HENRIK fűszer-, vegyesáru-, festék- és
veteménymagvak kereskedése, bor-, sör- és
pálinka-mérése Nagypalán.

REINER LÁSZLÓ vendéglős Felsőszemenye.

SPIEGEL ADOLF vendéglős Völgyifalu.

SBÜL KAROLY vendéglős Radamos.

SCHWARCZ LIPOT butorkereskedő Varasd.

SALAMON JÁNOS molnár Lovászi.

SZABÓ FERENC cipész Lendvavásárhely.

TURNAUER BLA kereskedő és vendéglős Murarev

TÓKA LAJOS műmalma s lisztraktára Csentevölgy

TOPLAK JÁNOS ác és építő-mester Bakónak.

TIBOLD ANDRAS vendéglős Belatin.

VOGEL SAMU vendéglős Szentgyörgyvölgy.

VARGA JOZSEF vendéglős Lendvavásárhely.

WALTERSDORFER IGNAC sörkereskedő Ujpest

WOLFARTH LAJOS mérnök Muraszombat.

WEISZENSTERN IGNÁC vendéglős Bántornya

**Az Alsórendva-Vidéki
Takarépénztár
hetibefizetési betét- és
előleg-üzletágának
XVI. csoportját
1913. évi május hó 14-én
nyitja meg.**

4-1

**Alsórendva-Vidéki Takarék-
pénztár igazgatósága.**

T. vendéglős urak figyelmébe!

**Legjobb minőségű asztali
és csemege új- és ó-borok**

mérsékelt árak mellett minden mennyiségben kaphatók

Iroda: a Délvasmegyei Takarék-
pénztár épületében.

Kalchbrenner és Nádai
muraszombati borpincékben.